

TEMAT: Terroryzm w II połowie XX wieku

WIADOMOŚCI Z KTÓRYMI NALEŻY SIĘ ZAPOZNAĆ W RAMACH TEGO TEMATU ZAJĘĆ DOSTĘPNE SĄ GŁÓWNIIE NA REKOMENDOWANEJ PRZEZ MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ PLATFORMIE EDUKACYJNEJ WWW.EPODRECZNIKI.PL.

Poniższy tekst (CZĘŚĆ I) jest znacznym fragmentem zdalnej lekcji mieszczącej się pod linkiem: <https://epodreczniki.pl/a/terroryzm/DeMnXxleH> oraz zawiera materiały pochodzące z innych źródeł (CZĘŚĆ II).

Bieżąca lekcja nawiązuje do tej poprzedniej – Szanse i zagrożenia dla współczesnego świata. Temat bieżącej lekcji jest omówiony częściowo w naszym podręczniku na stronie 310 – 312.

Punkty do wpisania do zeszytu:

1. Pojęcie terroryzmu
2. Rodzaje terroryzmu
 - a. polityczny
 - b. kryminalny
 - c. cyberterroryzm
3. Główne organizacje terrorystyczne działające w II połowie XX wieku
 - a. Al.-kaida
 - b. Hamas
 - c. Hezbollah
 - d. ETA
 - e. IRA
4. Metody walki z terroryzmem

Proszę zapoznać się z informacjami zawartymi w podręczniku i podanymi poniżej. Lekcja nie zawiera pracy domowej. Preferowany kontakt ze mną to e-mail: czajkazspipow@wp.pl lub Messenger.

Polecam obejrzenie w wolnej chwili filmu: MONACHIUM – 2005 rok, reż. Steven Spielberg. Jest to film o ataku terrorystów organizacji Czarny Wrzesień na sportowców Izraela w czasie olimpiady w Monachium i później krwawej zemście wywiadu Izraela na członkach tej organizacji. Film świetny, oparty na faktach.

(CZĘŚĆ I)

W ciągu ostatnich lat odnotowano ponad pięciokrotny wzrost liczby śmiertelnych ofiar zamachów terrorystycznych. W 2000 r. liczbę zamachów szacowano na ponad 3000, podczas gdy w 2013 r. było ich prawie 18 000. Mamy do czynienia z rosnącą intensywnością i skalą niebezpieczeństw na całym świecie, z tego względu terroryzm oraz działalność organizacji terrorystycznych należy uznać za jedno z największych zagrożeń współczesnego świata.

1. Pojęcie terroryzmu

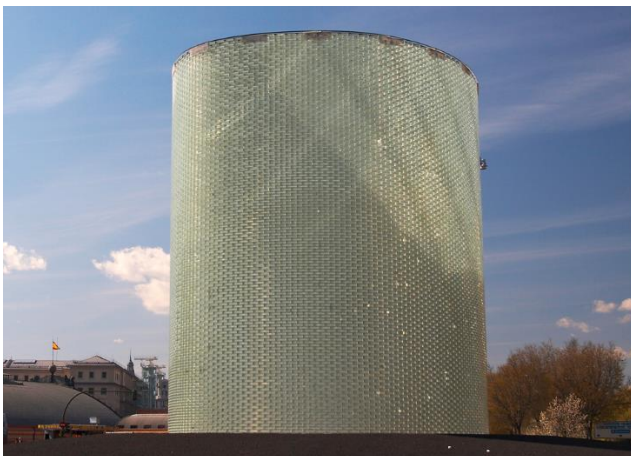
Terroryzm definiuje się jako działania pojedynczych osób lub grup usiłujących za pomocą aktów terrorystycznych wymusić na rządach państw określone ustępstwa (por. *Słownik języka polskiego*).

Próby zdefiniowania zjawiska terroryzmu podejmowały również organizacje międzynarodowe. Według **Komisji Europejskiej** terroryzm oznacza wszelkie celowe akty popełnione przez pojedyncze osoby lub organizacje przeciw jednemu lub kilku państwom, ich instytucjom lub ludności, w celu zastraszania oraz poważnego osłabienia lub zniszczenia struktury politycznej, gospodarczej i społecznej kraju. Natomiast zgodnie z definicją zaproponowaną przez **Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy**, terroryzm to każdy czyn popełniony przez osobę lub grupę osób z udziałem przemocy lub groźby jej użycia przeciwko państwu, jego instytucjom, ludności w ogólności lub konkretnym jednostkom, motywowanym przez separatystyczne aspiracje, ekstremistyczne koncepcje ideologiczne, fanatyzm lub irracjonalne i subiektywne czynniki, zorientowany na stworzenie klimatu terroru wśród osób publicznych, określonych jednostek lub grup w społeczeństwie bądź w całym społeczeństwie.

Zamach z 11 września 2001 r. stał się punktem zwrotnym w walce z terroryzmem wielu państw świata

Powyższe definicje świadczą o braku jednego uniwersalnego wyjaśnienia zjawiska terroryzmu. Mimo to na potrzeby niniejszej lekcji warto przyjąć ogólną definicję terroryzmu przedstawioną w *Słowniku terminów z zakresu bezpieczeństwa narodowego* Akademii Obrony Narodowej w Warszawie. Zgodnie z jej treścią terroryzm to teoria i praktyka określająca różne umotywowane ideologicznie, planowane i zorganizowane działania pojedynczych osób lub grup, skutkujące naruszeniem istniejącego porządku prawnego, podjęte w celu wymuszenia od władz, państw i społeczeństw określonych zachowań i świadczeń, często naruszające dobra osób postronnych.

W zamachach w Madrycie 11 marca 2004 r. śmierć poniosło 191 osób (w tym czworo Polaków), a ponad 1900 zostało rannych

2. Rodzaje terroryzmu – terroryzm polityczny i terroryzm kryminalny

W literaturze wyróżnia się – w zależności od przyjętych kryteriów – wiele rodzajów terroryzmu. Często stosowanym rozróżnieniem jest podział na terroryzm polityczny i terroryzm kryminalny. Jak sama nazwa wskazuje, pierwszy z nich motywowany jest celami politycznymi, do których można zaliczyć:

- zmianę elity rządzącej,
- zmianę systemu politycznego (jego podstaw czy też struktury),
- wymuszenie implementacji pewnych rozwiązań prawnych,
- poszerzenie praw lub autonomii danej grupy społecznej,
- oderwanie części terytorium danego państwa i założenie nowego państwa lub przyłączenie do już istniejącego.

Przykładem działań terrorystycznych o podłożu politycznym były akcje organizowane przez Irlandzką Armię Republikańską

Cechą charakterystyczną terroryzmu kryminalnego jest to, że stanowi on działanie z **pobudek materialnych**, a nie ideowych. Działania tego rodzaju sprowadzają się zazwyczaj do porwań dla okupu, niszczenia mienia, sabotażu czy też szantażu. Warto w tym miejscu podkreślić, że grupy uprawiające terroryzm polityczny bardzo często stosują również terroryzm kryminalny, z którego czerpią dochody przeznaczane na finansowanie działalności politycznej. Porwania, szczególnie dzieci, są jednym z najczęstszych przejawów terroryzmu kryminalnego

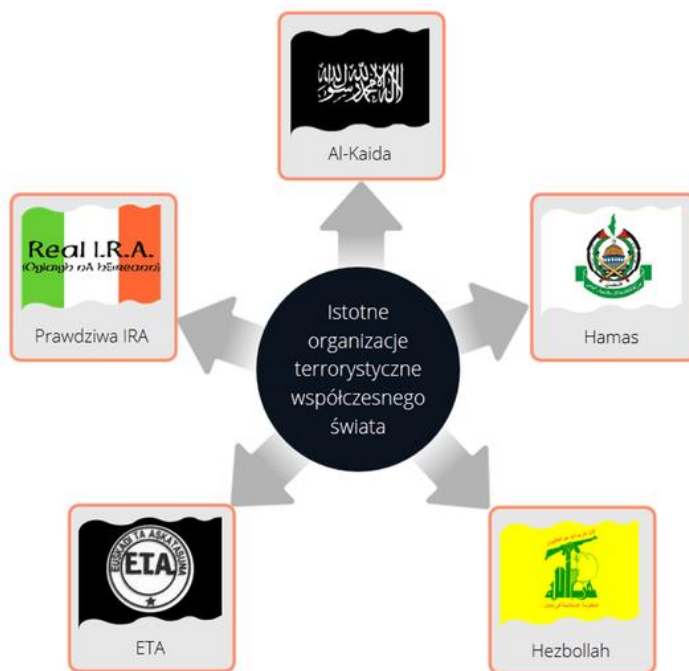
Można stwierdzić, że większość działań z zakresu terroryzmu politycznego należy do kategorii **terroryzmu zbiorowego** (celem ataków są w nim zbiorowości ludzkie), natomiast terroryzm kryminalny jest najczęściej wymierzony w pojedyncze osoby (**terroryzm indywidualny**). Dzieje się tak dlatego, że takie działanie jest łatwiejsze do zorganizowania oraz efektywniejsze, jeśli chodzi o zdobycie określonych dochodów (porywając jedną osobę, w stosunkowo nietrudny sposób można zdobyć pokaźny okup).

3. Wybrane organizacje terrorystyczne na świecie

Terroryzm był obecny na świecie już od najdawniejszych czasów. **Skrytobójstwem**, jako formą terroryzmu indywidualnego – zamachami na pojedyncze osoby zajmujące wysokie pozycje w społeczeństwie, posługiwały się już w I w. w Izraelu antyrzymskie stronnictwa zelotów i sykariuszy. Za skrytobójstwo należy uznać również udany zamach na Juliusza Cezara, przeprowadzony przez spiskowców 15 marca 44 r. p.n.e. W XIX w. metody terrorystyczne były stosowane bardzo często przez stronnictwa niepodległościowe we Włoszech, Irlandii, a także – w czasie powstania styczniowego – w Polsce. Spośród grup terrorystycznych najaktywniejszych w okresie międzywojennym (lata 1918-1939), należy wymienić anarchistyczną hiszpańską organizację **Los Solidarios**, **Crvenę Pravdu** z Jugosławii, czy też **Żelazną Gwardię** z Rumunii. W okresie zimnej wojny krwawe zamachy

przeprowadzały również *Czerwone Brygady* we Włoszech, *Frację Czerwonej Armii (RAF)* w Niemczech oraz *Irlandzka Armia Republikańska (IRA)* w Wielkiej Brytanii.

Dzisiejszy świat także nie jest wolny od takich zorganizowanych grup, które nie tylko jawnie przyznają się do swojej działalności, ale również przeprowadzają coraz krwawsze akcje, odbierając życie ogromnej liczbie niewinnych ludzi.

Źródło: Tomorrow Sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

4. Zapobieganie terroryzmowi i metody jego zwalczania

Współcześnie wypracowano 4 sposoby walki z różnego rodzaju organizacjami terrorystycznymi. Warto jednak podkreślić, że żaden z nich nie jest uniwersalny – każdy ma swoje zalety oraz wady. Z tego względu wykorzystanie odpowiedniego rozwiązania powinno być poprzedzone wnikliwą analizą konkretnego przypadku.

Jedną z metod jest **bezpośrednia walka** zarówno z pojedynczymi terrorystami, jak i organizacjami, która może przybrać formę działań ochronnych lub ofensywnych. Pierwsze mogą być realizowane poprzez wzmacnianie ochrony zagrożonych obiektów (np. budynków rządowych i lotnisk) oraz osób (np. prominentnych polityków i wpływowych biznesmenów). Drugie natomiast mogą obejmować operacje policji lub sił zbrojnych prowadzące do aresztowania osób podejrzanych o planowanie i realizację działań terrorystycznych, rozbicia struktur organizacji terrorystycznych czy też udaremnienia zamachów. Przedsięwzięcia związane z walką bezpośrednią są **działaniami wszechstronnymi**. Angażują one siły policyjne, wojskowe, służby specjalne, ratownicze i pozostałe struktury państwowe, w związku z czym wymagają specjalistycznej koordynacji i dokładnego planowania.

W rejonie Bliskiego Wschodu bezpośrednie starcia stanowią główną metodę walki z terroryzmem

Schwytywanie terrorystów jest niezwykle trudne, ponieważ większość z nich działa w ukryciu i tylko niewielka liczba najbardziej zaufanych współpracowników zna miejsce pobytu najważniejszych z nich

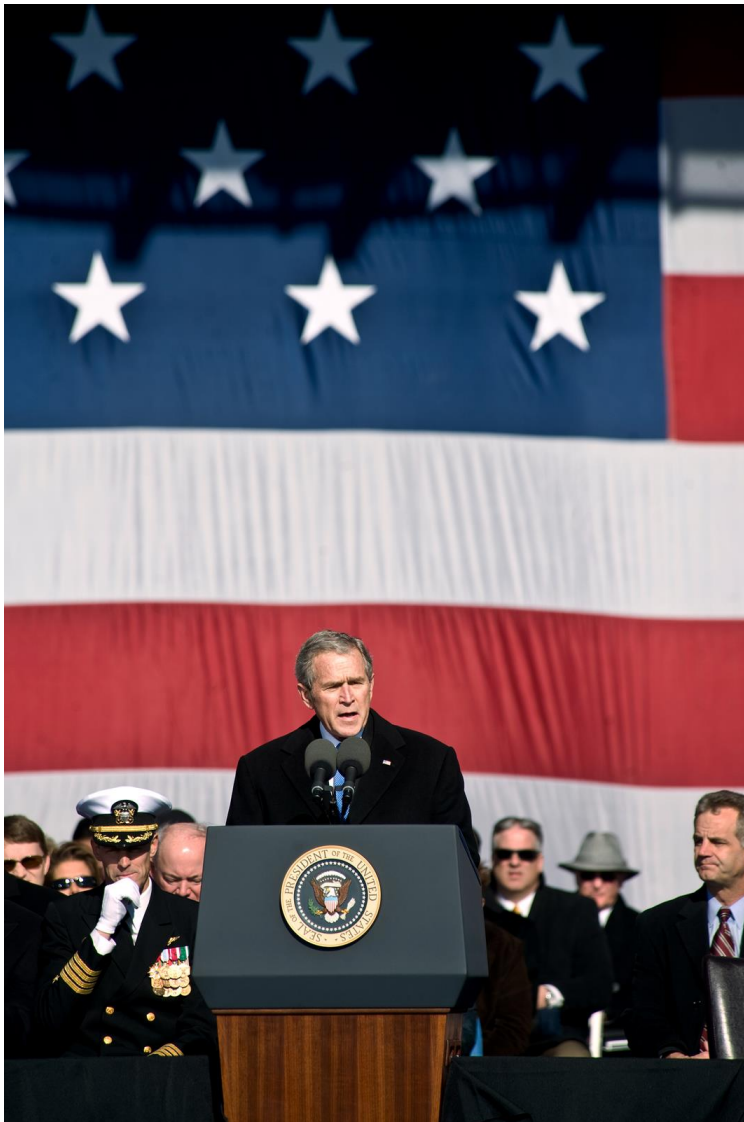
Inne rozwiązanie polega na **likwidacji przyczyn zagrożenia**. Jest to niezwykle trudne, gdyż współczesny terroryzm to zjawisko bardzo skomplikowane. Niełatwo określić pobudki terrorystów.

Kolejna metoda walki z terroryzmem koncentruje się na **utrudnianiu terrorystom zdolności do działania**. Polega na ograniczaniu i likwidacji źródeł ich finansowania, dostaw broni i materiałów wybuchowych, powstrzymywaniu propagandy oraz procesów rekrutacji nowych członków. Wydaje się, że sposób ten jest dzisiaj najczęściej wykorzystywany w odniesieniu do terroryzmu międzynarodowego.

Każda przechwycona partia nielegalnej broni obniża morale przeciwnika

Następny sposób to **oddziaływanie na intencje terrorystów**. Polega na przekonywaniu ich, aby nie podejmowali ataków, choć są w stanie je wykonać. Może przybrać formę **ustępstw** lub **zdecydowanej polityki antyterrorystycznej**.

George W. Bush po zamachach z 11 września 2001 r. zapoczątkował światową walkę z terroryzmem

Źródło: slagheap (<https://www.flickr.com>), licencja: CC BY-SA 2.0.

(CZĘŚĆ II)

NAZWA ORGANIZACJI	ROK POWSTANIA	CEL DZIAŁALNOŚCI	ATAKI TERRORYSTYCZNE
Al-Ka'ida (tłum. 'baza')	1988	Początkowo Al-Ka'ida miała na celu przeciwstawiać się radzieckiej interwencji w Afganistanie. Następnie w 1991 roku przekształciła się w ugrupowanie, którego głównym celem stało się: • zwalczanie wpływów Izraela, Stanów Zjednoczonych i szeroko pojętego Zachodu w krajach muzułmańskich • radykalizacja istniejących ugrupowań islamskich i	• 1993 – eksplozja furgonetki pułapki w podziemnym garażu World Trade Center • 1996 – zabicie 19 amerykańskich żołnierzy w Arabii Saudyjskiej • 1998 – zamach na amerykańskie ambasady w Nairobi (Kenia) i Dar es Salaam (Tanzania). Po zamachach na ambasady Amerykanie dokonali ataków rakietowych na bazy Al-Ka'idy w Sudanie i Afganistanie. • 2000 – uszkodzenie w Jemenie amerykańskiego niszczyciela USS Cole

		utworzenie ich w miejscach, gdzie nie występują; • powstrzymanie ekspansji Stanów Zjednoczonych, których polityka zagraniczna i zasady moralne postrzegane są jako główne przeszkody w reformowaniu muzułmańskich społeczeństw; • popieranie muzułmańskich wojowników w Afganistanie, Algierii, Bośni, Kosowie, Pakistanie, Somalii, Tadżykistanie i Jemenie. Najprawdopodobniej działa jako sieć ugrupowań terrorystycznych na całym świecie.	• 11 września 2001 – zamach na World Trade Center i Pentagon oraz nieudany (samolot z zamachowcami rozbił się na polach w Pensylwanii) zamach na, prawdopodobnie, Biały Dom. Zginęło 2996 osób. • 12 października 2002 – zamachy bombowe na Bali w Indonezji. Było 202 zabitych, w tym 88 australijskich turystów. • 28 listopada 2002 – zamach na hotel i próba zestrzelenia samolotu w Mombasie • 15 listopada 2003 – zamach w Stambule: dwa samochody pułapki prowadzone przez zamachowców eksplodowały przed dwiema synagogami w Stambule (Turcja). Zginęło 25 osób, a ponad 300 zostało rannych. • 11 marca 2004 – zamachy bombowe w Madrycie, na stacji kolejowej Atocha. Zginęło 191 osób, a ponad 1900 zostało rannych; wśród ofiar było czworo Polaków. • 7 lipca 2005 – zamachy w metrze i komunikacji miejskiej w Londynie. Zginęły 52 osoby, 700 zostało rannych, wśród ofiar 3 Polki. • 23 lipca 2005 – zamach bombowy w Szarm el-Szejk (Egipt) • 9 listopada 2005 – zamachy bombowe w hotelach w Ammanie (Jordania) • 11 kwietnia 2007 – zamachy bombowe w Algierze (Algieria) • 27 grudnia 2007 – zamach na Benazir Bhutto • 21 września 2008 – zamach na hotel Marriott w Pakistanie • 25 grudnia 2009 – nieudany zamach na samolot Airbus A330 linii Northwest Airlines, lecącego z Amsterdamu do Detroit. • 28 października 2010 – nieudany zamach. W samolocie UPS znaleziono dwie bomby, jako paczki wysłane z Jemenu do Stanów Zjednoczonych. • 7 stycznia 2015 – zamach na redakcję Charlie Hebdo we Francji. Zginęło 12 osób, a 11 zostało rannych.
Hamas - „Zapał”, „Entuzjazm”	1987/1988	Poglądy Hamasu wprost określone zostały jako ideologia dżihadu. Głównym celem organizacji jest całkowite zniszczenie Izraela i zastąpienie go islamskim „Państwem Boga”, czyli Palestyną. Państwo	• 28 lipca 1990 roku Hamas przeprowadził zamach bombowy na plaży w Tel Awiw-Jafa. W eksplozji zginął turysta z Kanady. • 14 grudnia 1990 roku islamiści zamordowali trzech robotników pracujących w Jafie.

		palestyńskie miałyby być państwem teokratycznym, w którym obowiązującym prawem byłby szariat. Odrzuca pokojowe rozwiązanie konfliktu z Izraelem i międzynarodowe konferencje dotyczące sporu. Według Karty jedyną drogą do niepodległości Palestyny jest walka zbrojna, dżihad. Wszelkie porozumienia pokojowe zawarte pomiędzy OWP i Izraelem, zostały przez Hamas uznane za zdradę. Hamas nie widzi wroga w syjonistach, lecz we wszystkich Żydach. W Karcie wprost znajduje się wezwanie do Palestyńczyków i muzułmanów, aby mordowali oni Żydów, zabijanie Żydów zostało określone mianem „obowiązku”.	• 11 października 1991 roku fundamentalista wjechał samochodem w grupę żołnierzy izraelskich. Dwóch oficerów zginęło, 11 osób zostało rannych. • 16 kwietnia 1993 roku w Mekholah terrorysta-samobójca zniszczył dwa autobusy izraelskiej armii. Żaden z żołnierzy nie ucierpiał. • 24 grudnia 1993 roku w Gazie zastrzelony został porucznik Meir Mintz, dowódca sił specjalnych. • 13 lutego 1994 roku fundamentaliści przeprowadzili udany zamach na Noama Cohena, funkcjonariusza izraelskiej służby bezpieczeństwa. • 6 kwietnia 1994 roku Hamas przeprowadził zamach na autobus w Afuli. W samobójczym ataku zginęło 9 osób, a 51 zostało rannych. • 13 kwietnia 1994 roku cztery osoby zginęły w samobójczym ataku na autobus w Haderze. • 9 października 1994 roku pięciu wojskowych zginęło w ataku Hamasu w Jerozolimie. • 19 października 1994 roku terrorysta-samobójca wysadził się w autobusie w Tel Awiw-Jafa. Zginęły 22 osoby, 46 zostało rannych. • 22 stycznia 1995 roku terroryści Hamasu i Palestyńskiego Islamskiego Dżihadu podłożyli dwie bomby na skrzyżowaniu w Beit Lid. Zginęło 18 izraelskich żołnierzy i jeden cywil, a 69 osób zostało rannych. • 24 lipca 1995 roku w samobójczym ataku na autobus w Ramat Gan zginęło 5 osób. • 21 sierpnia 1995 roku w samobójczym ataku na autobus w Jerozolimie zginęły cztery osoby. • 25 lutego 1996 roku terrorysta-samobójca wysadził się w autobusie w Jerozolimie. Zginęło 26 osób, a 50 zostało rannych. • 3 marca 1996 roku zamachowiec-samobójca wysadził się w autobusie w Jerozolimie. 19 osób zginęło, 6 zostało rannych. Wśród ofiar było kilku zagranicznych turystów. • 21 marca 1997 roku terrorysta podłożył bombę na tarasie kawiarni „Apropo” w Tel Awiw-Jafa. 3 osoby zginęły, a 48 zostało rannych. • 30 lipca 1997 roku dwóch terrorystów-samobójców zaatakowało jednocześnie na targu Mehane Jehuda w Jerozolimie. 29 osób zginęło, a 348 zostało rannych.
--	--	--	---

		• 4 sierpnia 1997 roku trzech zamachowców-samobójców zaatakowało równocześnie na deptaku Ben Jehuda w Jerozolimie. Zginęło pięć osób, a 181 zostało rannych[. • 30 września 1998 roku terrorysta rzucił granat ręczny w pojazd armii izraelskiej w Hebronie. 25 osób zostało rannych. • 10 października 1999 roku terrorysta wjechał samochodem w tłum izraelskich żołnierzy. Jeden z żołnierzy zginął, 6 zostało rannych. • 30 października 2000 roku zamachowiec-samobójca wysadził się w jerozolimskiej pizzerii Sbaro. Zginęło 15 osób, a 130 zostało rannych. • 18 maj 2001 roku terrorysta-samobójca wysadził się w centrum handlowym w Netanja. Zginęło 6 osób, a rannych zostało 100. • 1 czerwca 2001 roku zamachowiec-samobójca wysadził się na dyskotecę w Tel Awiw-Jafa. Zginęło 20 osób, a rannych zostało 120. • 1 sierpnia 2001 roku zamachowiec-samobójca wysadził się w restauracji w Jerozolimie. Zginęło 15 osób, a rannych zostało 130. • 1 grudnia 2001 roku dwóch terrorystów-samobójców wysadziło się w centrum handlowym w Jerozolimie. 11 osób zginęło, a rannych zostało 188. • 2 grudnia 2001 roku w Hajfie zamachowiec-samobójca wysadził się w autobusie. Zginęło 15 osób, a rannych zostało 60. • 12 grudnia 2001 roku islamiści ostrzelali autobus w miejscowości Emmanuel. 11 osób zabili, a ranili 30. • 10 lutego 2002 roku fundamentaliści ostrzelali izraelskich wojskowych w Beer Szewa. Zginęły 2 osoby, ranne zostały 4. • 7 marca 2002 roku Hamas zaatakował osadę Atzmona. Fundamentalisci zastrzelili tam 5 ludzi, a 24 ranili. • 21 listopada 2002 roku zamachowiec-samobójca wysadził się w autobusie w Jerozolimie. Zginęło 11 osób, rannych zostało 50. • Rząd Izraela oskarżył Hamas o to, że jego bojownicy 12 czerwca 2014 roku uprowadzili na Zachodnim Brzegu trzech izraelskich nastolatków. Ciała nastolatków odnaleziono 30 czerwca tego samego roku nieopodal Hebronu. • Mahmud Abbas oskarżył Hamas o nieudany zamach z 13 marca 2018 roku. Celem ataku bombowego był konwój,
--	--	---

			którym poruszał się premier AP Rami al-Hamd Allah. Muzułmański Ruch Oporu odciął się od tego incydentu i zapowiedział rozpoczęcie własnego śledztwa w sprawie ataku.
Hezbollah – partia boga	1982	Ideologia Hezbollahu jest silnie antyizraelska i antyzachodnia. Po pojawieniu się na scenie politycznej w 1985 roku, partia przedstawiła swój manifest. Zakładał on: • ustanowienie w Libanie republiki islamskiej na wzór Iranu; • doprowadzenie do wycofania się z terytorium Libanu sił ONZ, głównie amerykańskich i francuskich; • zwalczanie wszelkich wpływów świata zachodniego; • doprowadzenie do wycofania się wojsk izraelskich, następnie zniszczenie państwa Izrael (którego Hezbollah postrzega jako tzw. „małego szatana”) i ustanowienie rządów islamskich nad Palestyną, a zwłaszcza nad Jerozolimą.	• 1983 roku dokonano zamachu terrorystycznego na ambasadę USA w Bejrucie, w którym zginęło 49 osób • Hezbollah obwinia się także o atak na koszary Korpusu Amerykańskiej Piechoty Morskiej. Zginęło wówczas 240 żołnierzy marines. • ataki na francuskich spadochroniarzy w Bejrucie (60 zabitych) • atak na dowództwo armii izraelskiej w Tyrze (50 zabitych). • zamach na ambasadę Izraela w Buenos Aires w roku 1992 • od 1984 roku Hezbollah rozpoczął dokonywać na szeroka skalę porwań. Porywanymi okazywali się obywatele amerykańscy, francuscy, brytyjscy i niemieccy. Część z nich została później zwolniona, jednakże niektórych z nich (np. amerykańskiego pułkownika Higginsa) stracono. • Hezbollahu walczył z Izraelem w czasie I wojny libańskiej w celu spowodowania wycofania się wojsk izraelskich z Libanu (2000 r.) • Walka z Izraelem w czasie II wojny libańskiej (2006 r.) • 2012 Hezbollah zaangażował się w konflikt w Syrii po stronie sił rządowych, przeciw tamtejszym powstańcom i radykalnym islamistom sunnickim
ETA - Baskonia i Wolność	1959–2018	Separatystyczna organizacja terrorystyczna hiszpańskich Basków Celem ETA było utworzenie niepodległego państwa baskijskiego składającego się z hiszpańskiej i francuskiej części Kraju Basków oraz prowincji Nawarra. Organizacja odrzucała hiszpańskie rządy i dyskredytowała je jako kolonialne.	• W 1972 roku terroryści porwali hiszpańskiego przemysłowca, w którego fabryce miał miejsce strajk. W zamian za uwolnienie, zażądali spełnienia postulatów strajkujących pracowników. Rok później bojownicy porwali innego przedsiębiorcę, tym razem w zamian za jego zwolnienie zażądali okupu. • W grudniu 1973 roku ETA przeprowadziła swoją najsłynniejszą akcję. Czteruosobowe komando separatystów zostało skierowane do Madrytu, gdzie zamierzało porwać premiera Luisa Carrero Blanco. Gdy porwanie okazało się nierealne, terroryści skonstruowali zdalnie odpaloną bombę i przeprowadzili atak bombowy na auto wiozące premiera.

			W eksplozji samochodu zginął premier i dwie inne osoby. • We wrześniu 1974 roku terroryści wrzucili bombę do kawiarni przy kwaterze głównej policji w Madrycie. W zamachu zginęło 13 osób, a 70 zostało rannych. • W październiku 1976 roku bojówkarze zamordowali doradcę króla Jana Karola I Burbona, jego trzech ochroniarzy i kierowcę.[• W czerwcu i lipcu 1979 roku bomby podłożone przez ETA eksplodowały w regionach turystycznych Hiszpanii. • W lutym 1980 roku bojownicy przeprowadzili ostrzał rezydencji hiszpańskiego premiera w Madrycie. W operacji użyta została broń przeciwpancerna. • W grudniu 1984 roku terroryści uszkodzili rurociąg naftowy z Roty do Saragossy. • W lutym 1986 roku z rąk bojówkarzy zginął wiceadmirał Cristobal Colon i jego kierowca, motyw zamachu nie jest znany, Colon zginął prawdopodobnie dlatego, że był rozpoznawalny w całym kraju. • W październiku 1986 roku generał Fernando Garrido Velasco i jego rodzina zginęli w wyniku eksplozji bomby umieszczonej w samochodzie. • 14 lipca 1986 roku w zamachu na bus Guardia Civil w centrum Madrytu zginęło 10 funkcjonariuszy, a 43 zostało rannych. Tydzień później przeprowadzono zamach na budynek ministerstwa obrony Hiszpanii. W ataku z użyciem rakiet i ładunków wybuchowych rannych zostało dziewięć osób. • W maju 1987 roku miały miejsce zamachy bombowe na kwatery główne marynarki, wojsk lotniczych i Guardia Civil w Madrycie. • W czerwcu 1987 roku podłożona przez ETA bomba eksplodowała w podziemnym parkingu supermarketu w Barcelonie. W zamachu zginęło 21 osób, a 32 zostały ranne. • W 1995 roku policja udaremniła na Majorce zamach na króla Jana Karola. W tym samym roku terroryści przeprowadzili nieudany zamach bombowy na José Marie Aznara. • W lipcu 1997 roku separatyści porwali i zamordowali prawnika Miguela Angela Blanco.
--	--	--	---

			• W lipcu 2003 roku ETA zaatakowała hotele w Alicante i Benidorm. W eksplozjach zginęła jedna osoba, a 12 zostało rannych. • W grudniu 2004 roku terroryści zdetonowali w hiszpańskich miastach 12 bomb. • W maju 2005 roku w eksplozji samochodu pułapki w Madrycie rannych zostało 52 ludzi. W czerwcu tego samego roku bojówkarze przeprowadzili atak z użyciem granatów w porcie lotniczym Saragossa. • 30 grudnia 2006 roku organizacja przeprowadziła zamach na lotnisku w Madrycie, w którym zginęły dwie osoby, a ponad 20 zostało rannych. • 7 marca 2008 roku członek ETA zabił socjalistycznego działacza Isaiasa Carrasco. Polityk zginął w ostatnim dniu kampanii przed niedzielными wyborami parlamentarnymi, gdy wychodził z córką ze swego domu w baskijskim miasteczku Arrasate, od trzech strzałów oddanych w tył głowy. • 30 października 2006 roku ETA dokonała zamachu terrorystycznego przy użyciu samochodu pułapki na terenie kampusu studenckiego Uniwersytetu Nawarry w Pampelunie (nad którym opiekę duchową sprawuje Opus Dei). 17 osób zostało rannych. • 19 czerwca 2009 roku w wyniku wybuchu bomby przymocowanej pod podwoziem auta, zginął szef sił antyterrorystycznych policji w Bilbao, Eduardo Pueyes Garcia. Zamach miał miejsce w Arrigorriaga, nieopodal Bilbao.
Irlandzka Armia Republikańska (<u>ang.</u> <i>Irish Republican Army</i> , IRA,	1916	Oderwanie Irlandii Północnej od Wielkiej Brytanii i przyłączenie jej do Irlandii IRA zmieniała swoje struktury i nazwy, co często wiązało się z podejmowaniem lub niepodejmowaniem rozejmów z Wielką Brytanią. Od 1969 roku nosiła nazwę PIRA - Prowizoryczna Irlandzka Armia Republikańska W latach 90. PIRA rozpoczęła negocjacje pokojowe z brytyjskim rządem. W lipcu 2005 roku ogłosiła zakończenie walki zbrojnej i zapowiedziała	• 6 lutego 1971 roku aktywiści PIRA zastrzelili brytyjskiego żołnierza (był to pierwszy wojskowy zamordowany przez grupę). • 23 maja 1971 roku PIRA przeprowadziła pierwszy zamach bombowy. • 22 lutego 1972 roku oddział szturmowy PIRA zabił siedmiu wojskowych w koszarach Aldershot. • W 1979 roku PIRA zorganizowała udany zamach na Louisa Mountbattena. W zamachu zginęły także dwie inne osoby. • 12 października 1984 roku PIRA podłożyła bombę w hotelu Grand, gdzie politycy Partii Konserwatywnej (Wielka Brytania) szykowali się na doroczną

		kontynuowanie walki tylko metodami politycznymi. We wrześniu 2005 roku zakończył się proces rozbrojenia PIRA kontrolowany przez Międzynarodową Niezależną Komisję Rozbrojeniową. Działalność terrorystyczną kontynuują CIRA i RIRA oraz Nowa IRA.	konferencję partii. Eksplozja zabiła 4 osoby, a ponad 30 raniła. • 9 lutego 1996 roku terroryści przeprowadzili zamach bombowy w Londynie. Zginęły 2 osoby, a ponad 100 zostało rannych. • 15 czerwca 1996 terroryści zdetonowali 1,5-tonową bombę w centrum Manchesteru, największy ładunek wybuchowy na brytyjskiej ziemi od czasów II wojny światowej. Ponad 200 osób zostało rannych, a ponad 75,000 osób ewakuowano. • 24 lutego 1996 roku terroryści podłożyli bombę pod most w londyńskim Hammersmith. Ekspłodował jedynie zapalnik, wybuch spowodował więc niewielkie zniszczenia materialne. • W 2004 roku członkowie PIRA napadli na dwa banki w Belfaście.
--	--	---	---

źródło: wikipedia.org